

IT-TRASPORT FERROVJARJU

Il-politika tal-UE tat-trasport ferrovjarju għandha l-għan li toñloq Żona Ferrovjarja Unika Ewropea. Il-ftuħ tas-settur ferrovjarju għall-kompetizzjoni, li beda fl-2001, kien jikkonsisti fl-adozzjoni, fuq spazju ta' għaxar snin, ta' tliet pakketti u riformulazzjoni generali. Ir-raba' pakkett, imfassal biex jikkompleta ż-Żona Ferrovjarja Unika Ewropea, ġie adottat f'April 2016 (il-pilastru tekniku) u f'Diċembru 2016 (il-pilastru tas-suq).

IL-BAŽI ĠURIDIKA U L-OBJETTIVI

L-Artikolu 100(1) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea. L-għan tal-politika komuni tat-trasport huwa li tissalvagwardja kemm il-kompetizzjoni kif ukoll il-libertà li jiġu pprovduti servizzi. Dan jirrikjedi l-armonizzazzjoni tar-regoli dwar is-sikurezza kif ukoll dawk tekniċi u amministrattivi, li hija indispensabbli għall-interoperabilità tas-sistemi ferrovjarji nazzjonali differenti. Il-miżuri li jħarsu l-ambjent u l-konsumatur jistgħu wkoll ikollhom jiġu armonizzati biex jiġu evitati distorsjonijiet tal-kompetizzjoni u biex jiġi ffaċilitat id-dñul fis-suq ta' kumpaniji ġodda.

Fil-white paper tagħha tal-2011 bit-titolu, "Pjan direzzjonali għal Żona Unika Ewropea tat-Trasport — Lejn sistema tat-trasport kompetittiva u li tuża r-riżorsi b'mod effiċjenti" ([COM\(2011\)0144](#)), il-Kummissjoni stabbiliet il-mira li tiżgura li sal-2050, il-maġġoranza tat-trasport tal-passiġġieri għal distanza medja ssir bil-ferrovija. Fit-terminu medju (sal-2030), it-tul tan-netwerk eżistenti b'veloċità għolja għandu jiżdied bi tliet darbiet u jinżamm netwerk ferrovjarju sfiq fl-Istati Membri kollha. Fit-terminu twil, għandu jiġi kkompletat netwerk ferrovjarju Ewropew b'veloċità għolja.

IL-KISBIET

A. L-interoperabilità

Permezz tal-adozzjoni tad-[Direttiva 96/48/KE](#) tat-23 ta' Lulju 1996 dwar l-interoperabilità tas-sistema ferrovjarja trans-Ewropea ta' veloċità għolja u d-[Direttiva 2001/16/KE](#) tad-19 ta' Marzu 2001 fuq l-interoperabilità tas-sistema ferrovjarja konvenzjonali trans-Ewropea, l-UE nediet proċess bl-għan li tiżgura li l-ferroviji jkunu jistgħu jgħaddu bla xkiel u b'mod sikur minn netwerk ferrovjarju ta' Stat Membru għal ieħor. Fil-kuntest ta' dawn id-direttivi, tfaßslu għadd ta' soluzzjonijiet tekniċi (magħrufa bħala "Speċifikazzjonijiet Tekniċi ta' Interoperabilità" jew TSIs). Dawn is-soluzzjonijiet tekniċi jikkonċernaw qabel kollox l-aspetti essenzjali bħas-sistemi ta' kontroll, is-sikurezza, is-sinjalar, l-applikazzjoni tat-telematika għat-

trasport tal-merkanzija, it-taħriġ tal-persunal assenjat għall-operazzjonijiet ta' trasport internazzjonali, il-vaguni għall-ġarr, u t-tnaqqis tal-istorbju.

Iż-żewġ direttivi ġew emendati u aġġornati bid-[Direttiva 2004/50/KE](#) tad-29 ta' April 2004. Il-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva dwar is-sistemi ferrovjarji konvenzjonali ġie estiż għan-netwerk ferrovjarju Ewropew kollu bħala twegiba għar-rekwiżiti tal-ftuħ sħiħ tan-netwerk ferrovjarju ta' servizzi tat-trasport nazzjonali u internazzjonali tal-merkanzija (f'Jannar 2007) u tas-servizzi ta' trasport internazzjonali tal-passiġġieri (f'Jannar 2010). Id-[Direttiva 2008/57/KE](#) tas-17 ta' Ġunju 2008, emendata iktar tard bid-[Direttivi 2009/131/KE](#) u [2011/18/UE](#) riformulat f'test wieħed id-Direttivi preċedenti. Bħala parti mir-Raba' Pakkett Ferrovjarju, id-Direttiva 2008/57/KE ġiet ukoll riformulata bid-[Direttiva \(UE\) 2016/797](#) tal-11 ta' Mejju 2016 dwar l-interoperabilità tas-sistema ferrovjarja fl-Unjoni Ewropea.

FI-2005, fl-2008 u fl-2012, sabiex jitnaqqsu l-ostakli tekniċi għall-interoperabilità, ir-rappreżentanti tal-industrija ferrovjarja u l-Kummissjoni ffirmaw memoranda ta' qbil dwar l-introduzzjoni u l-iżvilupp tas-Sistema Ewropea tal-Ġestjoni tat-Traffiku Ferrovjarju (ERTMS). Aktar reċenti, fl-2016, memorandum ta' qbil ġdid stabbilixxa l-oġġettivi ewlenin tal-kooperazzjoni u l-impenn bejn il-firmatarji mill-2016 'il quddiem. L-erba' memoranda ta' qbil ERTMS jistgħu jinsabu [hawnhekk](#).

Mill-1 ta' Jannar 2007, it-trasport nazzjonali u internazzjonali tal-merkanzija nfetaħ totalment għall-kompetizzjoni. Sabiex isir użu aħjar min-netwerk internazzjonali tal-merkanzija u tittejjeb l-interoperabilità tiegħu, l-UE ddefiniet disa' kurituri Ewropej kompetittivi tal-merkanzija fir-[Regolament \(UE\) Nru 913/2010](#) tat-22 ta' Settembru 2010 dwar netwerk ferrovjarju Ewropew għat-trasport ta' merkanzija kompetittiv. L-oġġettiv kien li s-settur tal-ferroviji jsir aktar kompetittiv meta mqabbel ma' modi oħra ta' trasport tal-merkanzija li jridu jaqsmu diversi Stati Membri. Ir-Regolament (UE) Nru 913/2010 ġie amendat bir-[Regolament \(UE\) Nru 1316/2013](#) tal-11 ta' Diċembru 2013 li jistabbilixxi l-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa għas-snin 2014 sa 2020. FI-2015, ir-Regolament (UE) Nru 1316/2013 ġie emendat bir-[Regolament \(UE\) Nru 2015/1017](#) tal-25 ta' Ġunju 2015 dwar il-Fond Ewropew għall-Investimenti Strateġiċi, iċ-Ċentru Ewropew ta' Konsulenza għall-Investimenti u l-Portal Ewropew ta' Proġetti ta' Investiment. Il-proposta tal-Kummissjoni [COM\(2016\)0597](#) għandha l-għan li testendi d-durata tal-Fond Ewropew għall-Investimenti Strateġiċi, kif ukoll tintroduċi titjib tekniku għal dan il-Fond u għaċ-Ċentru Ewropew ta' Konsulenza għall-Investimenti. Din il-proposta ġiet ivvutata fil-Kumitat għat-Trasport u t-Turiżmu (il-Kumitat TRAN) fit-23 ta' Marzu 2017 u daħlet fis-seħħ fis-16 ta' Ottubru 2017 wara n-negozjati interistituzzjonali.

Permezz tar-Raba' Pakkett Ferrovjarju, ir-[Regolament \(KEE\) Nru 1192/69](#) tas-26 ta' Ġunju 1969 dwar regoli komuni għan-normalizzazzjoni tal-kontijiet ta' intrapriži tal-ferrovija ġie mħassar u sostitwit bir-[Regolament \(UE\) Nru 2016/2337](#) tal-14 ta' Diċembru 2016. Ir-[Regolament \(KE\) Nru 1370/2007](#) tat-23 ta' Ottubru 2007 dwar servizzi pubbliċi tat-trasport tal-passiġġieri bil-ferrovija u bit-triq ġie emendat ukoll permezz tar-Raba' Pakkett Ferrovjarju. Magħruf ukoll bħala r-Regolament dwar l-obbligi tas-servizz pubbliku, ir-[Regolament \(UE\) Nru 2016/2338](#) tal-14 ta' Diċembru 2016, jemenda r-[Regolament \(UE\) Nru 1370/2007](#), billi jindirizza l-ftuħ tas-suq għas-servizzi tat-trasport domestiku tal-passiġġieri bil-ferrovija.

B. L-Aġenzija Ferrovjarja Ewropea

Biex jittiebu l-interoperabilità u s-sikurezza tas-sistema ferrovjarja Ewropea, giet stabbilita l-Aġenzija Ferrovjarja Ewropea (ERA) — bis-sede tagħha f'Lille u Valenciennes (Franza) — permezz tar-[Regolament \(KE\) Nru 881/2004](#) tad-29 ta' April 2004. Il-missjoni ewlenija tal-aġenzija hija li tarmonizza, tirreġistra u tissorvelja l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi ta' interoperabilità fis-sistema ferrovjarja Ewropea kollha, u li tistabbilixxi objettivi komuni ta' sikurezza għall-ferroviji Ewropej. L-aġenzija nnifisha ma għandha l-ebda setgħa ta' deċiżjoni, iżda tgħin lill-Kummissjoni fit-tfassil ta' proposti għal deċiżjonijiet. Fis-16 ta' Diċembru 2008, ir-[Regolament \(KE\) Nru 1335/2008](#) assenja kompiti godda lill-ERA. Fil-11 ta' Mejju 2016, bħala parti mir-Raba' Pakkett Ferrovjarju, ir-[Regolament \(UE\) 2016/796](#) dwar l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji ħassar u ssostitwixxa r-Regolament (KE) Nru 881/2004, bl-għan li jikkontribwixxi għall-iżvilupp ulterjuri u għall-funzjonament effettiv taz-Żona Ferrovjarja Unika Ewropea, billi jggarantixxi livell għoli ta' sikurezza u interoperabilità ferrovjarja, u billi jtejjeb il-kompetittività tal-ferroviji. L-ERA issa hija l-unika awtorità responsabbli għall-ħruġ tal-awtorizzazzjonijiet tal-vetturi (lokomottivi u vaguni) maħsuba għall-operazzjonijiet transfruntiera, kif ukoll għall-għoti ta' ċertifikati uniċi tas-sikurezza tal-impriżi ferrovjarji li joperaw f'diversi Stati Membri.

C. L-armonizzazzjoni soċjali

Id-[Direttiva tal-Kunsill 2005/47/KE](#) tat-18 ta' Lulju 2005 tistabbilixxi kondizzjonijiet tax-xogħol ta' ħaddiema mobbli assenjati għal servizzi trans-konfini interoperabbli fis-settur tal-ferroviji. Din hija bbażata fuq ftehim bejn is-sħab soċjali Ewropej fis-settur ferrovjarju. Barra minn hekk, id-[Direttiva 2007/59/KE](#) tat-23 ta' Ottubru 2007 għandha l-għan li tarmonizza r-rekwiżiti minimi fil-qasam tal-kwalifika u ċ-ċertifikazzjoni tas-sewwieqa li joperaw lokomotivi u ferroviji fl-UE. Hija tipprevedi li s-sewwieqa kollha tal-ferroviji jeħtieġ li jkollhom liċenzja u ċertifikat ta' taħriġ komplementari armonizzati. Fuq din il-bażi, id-Direttiva tipprevedi r-rikonossiment reċiproku tal-kwalifiki. Minn Ottubru 2011, iċ-ċertifikati jew il-liċenzji bdew jinħarġu lis-sewwieqa li jipprovdu servizzi transfruntiera, servizzi ta' kabotaġġ jew ta' trasport tal-merkanzija fi Stat Membru ieħor, jew li jaħdmu f'mill-inqas żewġ Stati Membri.

D. L-aċċess għall-infrastruttura għall-impriżi tat-trasport ferrovjarju

Id-[Direttiva 95/18/KE](#) tad-19 ta' Ġunju 1995 dwar il-liċenzjar ta' impiżi ferrovjarji, tipprevedi li, biex tikseb aċċess għall-infrastrutturi tal-Istati Membri kollha, impiża ferrovjarja jeħtieġ li jkollha liċenzja operattiva. Il-liċenzja tinħareġ mill-Istat Membru fejn il-kumpanija hija stabbilita, dment li jiġu ssodisfati ċerti kundizzjonijiet komuni (reputazzjoni tajba, kapaċità finanzjarja u kompetenza professjonali). Id-Direttiva giet emendata bid-[Direttiva 2001/13/KE](#) tas-26 ta' Frar 2001, li stabbilixxiet il-kundizzjonijiet operattivi (ta' sikurezza, tekniċi, ekonomiċi u finanzjarji) għas-settur ferrovjarju applikabbli għat-territorju kollu tal-UE, u stabbilixxiet il-proċedura ta' awtorizzazzjoni li tippermetti t-tħaddim ta' servizzi ferrovjarji tal-merkanzija fuq in-netwerk transfruntier Ewropew.

Id-[Direttiva 2012/34/UE](#) tal-21 ta' Novembru 2012 li tistabbilixxi żona ferrovjarja unika Ewropea, issostitwiet u ħassret id-[Direttivi 95/18/KE](#) u [2001/13/KE](#). Hija ġabret f'test wieħed il-prinċipji ewlenin li jirregolaw l-iżvilupp tas-settur ferrovjarju (iffukata, fost

affarijiet oħra, fuq is-separazzjoni bejn il-ġestjoni tal-infrastruttura u l-attivitajiet tat-trasport), l-għoti ta' liċenzji lill-impriżi ferrovjarji u l-intaxxar tal-piżijiet għall-użu tal-infrastruttura. B'mod ġenerali, din id-Direttiva tistimula l-kompetizzjoni billi tipprovdi trasparenza akbar tal-kundizzjonijiet tal-aċċess għas-suq, separazzjoni ċara tal-kontabilità u tishih tal-korpi regolatorji nazzjonali. Hija tistabbilixxi f'aktar dettall il-kundizzjonijiet ta' aċċess għan-netwerk u s-servizzi, u r-regoli fil-qasam tal-intaxxar tal-piżijiet.

Ir-Raba' Pakkett Ferrovjarju ġie mfassal biex jikkompleta ż-Żona Ferrovjarja Unika Ewropea u jtejjeb l-interoperabilità. L-għan tiegħu jikkonsisti fil-ftuħ tal-kuntratti ta' servizz pubbliku fis-swieq domestiċi għall-kompetizzjoni sabiex jittejbu l-kwalità u l-effiċjenza tas-servizzi tat-trasport nazzjonali tal-passiġġieri. Fl-14 ta' Diċembru 2016, ġiet adottata d-[Direttiva \(UE\) 2016/2370](#) (magħrufa wkoll bħala d-Direttiva dwar il-Governanza), li temenda d-Direttiva 2012/34/UE fir-rigward tal-ftuħ tas-suq tas-servizzi tat-trasport domestiku tal-passiġġieri bil-ferrovija u l-governanza tal-infrastruttura ferrovjarja.

Id-[Direttiva 95/18/KE](#) tad-19 ta' Ġunju 1995 dwar il-liċenzjar ta' impriżi ferrovjarji ġiet ukoll emendata bid-[Direttiva 2004/49/KE](#) tad-29 ta' April 2004, li timponi ċ-ċertifikat ta' sikurezza fuq kull impriża ferrovjarja sabiex din tikseb aċċess għall-infrastruttura. Id-[Direttiva 2008/110/KE](#) tas-16 ta' Diċembru 2008, magħrufa wkoll bħala d-Direttiva tas-Sigurtà Tal-Linji tal-Ferrovija, emendat id-Direttiva 2004/49/KE. Bħala parti mir-Raba' Pakkett Ferrovjarju, id-[Direttiva \(UE\) 2016/798](#) tal-11 ta' Mejju 2016 dwar is-sikurezza ferrovjarja ħassret id-Direttiva 2008/110/KE.

E. L-istorbju mill-ferroviji

Id-[Direttiva 2002/49/KE](#) tal-25 ta' Ġunju 2002 (id-Direttiva dwar il-Ħsejjes Ambjentali) dwar l-istudju u l-amministrazzjoni tal-ħsejjes ambjentali tipprovdi l-bażi għall-adozzjoni ta' miżuri tal-UE intiżi biex inaqqsu l-ħsejjes ikkawżati mill-vetturi u l-infrastrutturi ferrovjarji. Abbażi ta' dan, fl-2003 ġew adottati linji gwida dwar il-metodi ta' kalkolu tal-istorbju mill-ferroviji, u f'Ġunju 2006, daħlu fis-seħħ limiti ta' emissjonijiet tal-istorbju għall-vetturi ferrovjarji użati fl-UE. F'April 2011, deċiżjoni tal-Kummissjoni rrevediet l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi ta' interoperabilità għall-vetturi ferrovjarji tas-sistema ferrovjarja. Fit-8 ta' Lulju 2008, il-Kummissjoni ppubblikat Komunikazzjoni bit-titolu "Miżuri għat-tnaqqis tal-istorbju ferrovjarju maħsuba għall-flotta eżistenti" ([COM\(2008\)0432](#)), fejn stabbilixxiet l-oġettiv tal-modernizzazzjoni tal-vaguni kollha tal-merkanzija sal-2015. F'tentattiv biex tteġġeg lill-kumpaniji ferrovjarji jimmodernizzaw il-vaguni tagħhom bi brejkijiet li jagħmlu inqas storbju, id-[Direttiva 2012/34/UE](#) wkoll tipprevedi sistema ġdida ta' ġbir ta' imposti differenzjati skont l-istorbju (Sistema Ewropea ta' Kontroll tal-Ferroviji (ETCS)). It-termini tal-imposti tal-infrastruttura differenzjati skont l-istorbju għandhom jikkonċernaw bi prijorità l-vaguni tal-merkanzija li ma jikkonformawx mar-rekwiżiti tal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi ta' interoperabilità relatati mal-"vetturi ferrovjarji — storbju" tas-sistema ferrovjarja konvenzjonali trans-Ewropea. Kif imsemmi hawn fuq, id-Direttiva 2012/34/UE ġiet emendata bir-Raba' Pakkett Ferrovjarju, jiġifieri bid-[Direttiva \(UE\) 2016/2370](#) tal-14 ta' Diċembru 2016 fir-rigward tal-ftuħ tas-suq tas-servizzi tat-trasport nazzjonali tal-passiġġieri bil-ferrovija u l-governanza tal-infrastruttura ferrovjarja.

IR-RWOL TAL-PARLAMENT EWROPEW

Il-Parlament Ewropew, fil-kuntest tal-kompetenzi leġislattivi tiegħu, appoġġa l-maġġoranza tal-proposti għall-armonizzazzjoni tal-Kummissjoni, iżda fl-istess ħin enfasizza ċerti aspetti speċifiċi:

1. Fir-[riżoluzzjoni tiegħu tal-11 ta' Marzu 2008](#) dwar politika tat-trasport sostenibbli, il-Parlament wera l-appoġġ esplicitu tiegħu għall-introduzzjoni tas-sistema ta' sikurezza, kontroll u sinjalar ferrovjarja ERTMS/ETCS sabiex jiġu eliminati l-ostakli tekniċi, u appella sabiex isiru sforzi lejn l-istabbiliment ta' Żona Ferrovjarja Unika Ewropea;
2. Fir-[riżoluzzjoni tiegħu tal-11 ta' Marzu 2009](#) dwar trasport aktar ekoloġiku u l-internalizzazzjoni tal-ispejjeż esterni, il-Parlament talab lill-Kummissjoni tiegħu miżuri mingħajr dewmien sabiex tippreżenta proposti speċifiċi għall-modi kollha ta' trasport. Il-Parlament talab ukoll lill-Kummissjoni tressaq pjan komprensiv għall-kalkolu u l-ħlas tal-ispejjeż esterni u għall-valutazzjoni tal-impatt tagħhom abbażi ta' mudell li jinftiehem. Il-Parlament talab lill-Kummissjoni tippreżenta proposta għal direttiva bl-għan li tintroduċi l-ġbir ta' imposti relatati mal-ħsejjes għall-aċċess għal-linji ferrovjarji għal-lokomotivi u l-vaguni sabiex tipprovdi inċentivi lill-intrapriżi ferrovjarji biex ibiddu minnufih il-vetturi ferrovjarji tagħhom għal oħrajn inqas storbjużi;
3. Fir-[riżoluzzjoni tiegħu tad-9 ta' Settembru 2015](#) dwar "l-Implimentazzjoni tal-[White Paper](#) dwar it-Trasport tal-2011: it-teħid tal-kont u t-triq 'il quddiem lejn mobilità sostenibbli", il-Parlament appella, fir-rigward tat-trasport ferrovjarju, għall-adozzjoni rapida tar-Raba' Pakkett Ferrovjarju. L-għan tiegħu huwa li jggarantixxi ftuħ ibbilanċjat tas-suq domestiku tat-trasport ferrovjarju tal-passiġġieri, l-indipendenza tal-operaturi tal-infrastrutturi, sejhiet għal offerti kompetittivi għal kuntratti ta' servizz pubbliku, l-ogħla livell ta' sikurezza u interoperabilità ferrovjarja, u riżorsi umani u finanzjarji suffiċjenti sabiex l-ERA tkun tista' tkun punt ta' kuntatt uniku għall-awtorizzazzjoni tal-vetturi u ċ-ċertifikazzjoni tas-sikurezza.

Il-Kumitat TRAN eżamina l-proposta riformulata għal regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar id-drittijiet u l-obbligi tal-passiġġieri tal-ferroviji ([COM\(2017\)0548](#)). Il-Parlament Ewropew adotta riżoluzzjoni dwar il-proposta f'Novembru 2008. F'Ottubru 2019, giet imħabbra d-deċiżjoni tal-Kumitat TRAN li jidħol f'negozjati interistituzzjonali fil-plenarja ([2017/0237\(COD\)](#)).

Esteban Coito / BENJAMIN KLAUS WILHELM BLASER
02/2020

